

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Udrag fra I STORM OG STILLE EFTER AAR 1874

Citation: Drachmann, Holger: "Samlede poetiske Skrifter", i Drachmann, Holger: *Samlede poetiske Skrifter*, 1906-1909, s. 189. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann01-shoot-idm139703122124256/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede poetiske Skrifter

første Bænk) og ikke river sin Trøje i Stykker. Og nu Fliden og Artigheden? — Ja, da der er saa stærk Efterspørgsel efter disse to Artikler, og da enhver af egen Erfaring véd, hvor fiffig og snild Drengnaturen er, saa følger det af sig selv, at alle Klude sættes til for at erhverve sig enten Artiklerne selv paa de øvriges Bekostning, eller i hvert Fald saa vidt muligt Skinnet deraf. Alle Midler benyttes for at synes det, som man ikke kan eller ikke gider være, og det unge Menneske, som endnu besidder nogen Æresfølelse ved Udgangen af sine Skoleaar, maa ofte blues ved at tænke tilbage paa de Løftestænger, der bevægede dette Maskineri, ligesom han maa have sine egne Tanker overfor de Kammerater, der nu, udrustede med Skolens anerkendende Stempel, skal gøre gældende i Livet, hvad de lærte i Skolen.

Skolen sender sin Ungdom ud i Livet, og Ungdommen er da udrustet med Skolens Idealer. Disse Idealer falder nu nøje sammen med ethvert af de unge Menneskers Disposition og Karakter. For nogles Vedkommende er det en rødmsuset Velærværdighed i en lun, lille Præstegaard med Storkerede og øvrige Udenomsbekvemmeligheder. For andres er det en værdig Kontorebedsmand med klippede Bakkenbarter og hvide Flipper. For andres igen er det en Videnskabsmand med Brillen, skaldet Pande og 6000 Bind i Hovedet. At efterstræbe et saadant Ideal er lige saa ulasteligt som Idealerne selv er uskyldige, og — desuden, Landet skal jo dog have saadanne Mænd. Men nu falder et af de unge Mennesker paa at sige: „Jeg vil, ligeegyldigt hvad nu min borgerlige Eksistens bliver, bestræbe mig for at være en *modig* Mand, en Mand, der ikke ræddes for nogen Fare, der skyer Uretfærdigheden og holder sit Ord.“ Et vantro Smil, eller maa-ske endogsaa en ulorskammet Latter vil da møde denne hans Bekendelse. „Don Quixotes Tid er forbi,“ vil man svare. „Hvad Pokker har Du da taget Eksamen for?“ vil man spørge. „Det er Dovenskab; han vil til Søs,“ vil man insinnere. Det unge Menneske vil maa-ske uden at lade sig forvirre søge at gøre gældende, hvorledes det tilkommer Ungdommen, medens Blødet endnu bruser gennem Aarerne og Begjstringen endnu kan farve Kinden, at lytte til de Stemmer, der lyder ud igennem Historien eller gennem Digternes Værker. Han vil maa-ske endogsaa, hvis han har tænkt grundigere over sit Forsæt, vise, hvorledes f. Eks. den engelske Ungdom endnu i vore Dage opdrages; hvorledes Boldten, Baaden og Nævekampen gaar Haand i Haand med Cicero og Grammatikken, hvorledes den angelsachsiske saa vel som den normanniske Races betydeligste og betydeligere Mænd allerede fra deres tidligste Ungdoms „praktiske“ Idrætter har lagt Grunden til der ubetvingelige Mod, den Nobelhed i Tænkemaaden, den viljefaste Energi, som afvekslende gør, at ingen Mand dér respekteres ved

Eksaminer alene, som bevirker lige fra den fattige Kontorist til den elegante Adelsmand, at en korporlig Fornærmelse modtager sit øjeblikkelige Svar, og som forklarer den Resignation, Udholdenhed og Alvor, hvormed saadanne vanskelige Foretagender udføres, der kun bærer deres Løn i sig selv, og hvortil Menneskehedens almindelige smudsige Beregning ikke har givet sit Motiv.

Det unge Menneske vil vise dette, og han vil da tilføje: „Jeg har i mine Skoledage, saa ofte jeg kunde finde Lejlighed dertil, gaaet paa min egen Haand og søgt at prøve mig frem i vanskelige Tilfælde. I véd, at jeg aldrig har taalt en Fornærmelse, men straks slaaet fra mig. I derimod har altid klæget til Læreren. Jeg har sejlet, uagtet jeg ikke maatte; jeg er bleven set og har faaet Prygl. I har gaaet paa Konditorier og haft Stævnemøder med Opvartningspiger; men ingen har vidst det. Nu, da jeg er fri for Skolebænken, vil jeg først og fremmest bruge min Tid til at udvikle mine Kræfter og til at være sikker paa mig selv i et vanskeligt Tilfælde. Naar dette er gjort, vil jeg holde det for tidnok at se mig om efter en Beskæftigelse for Livet, og i Valget af denne Beskæftigelse vil jeg saa lade mig lede af min Overbevisning, min Stryke og en nøjagtig Vurdering af mine forhaandenværende Evner.“

Herover vil naturligvis Kammeraterne le. Det komiske ligger saa nær ved det begejstrede Udbrud, og der er ingen Alder, hvor man er saa tilbøjelig til at se det komiske som netop i 18 Aars Alderen. Det unge Menneske vil da gaa sin egen Gang, og vi vil haabe for ham, at han er standhaftig. Men Kammeraterne, der naturligvis ikke kan skænke en Sag Opmærksomhed, hvori en Kammerat tager Initiativet, disse samme unge Mennesker træffer nu snart efter den samme Sag eller i ethvert Fald noget, der klunger lige saadan, der ude i Verden. Rigtig nok er det paa en buidrende og braldende Maade, at Opraabet møder dem, — men saa meget desto bedre. I Taler og Fortaler, i Viser og Aviser lyder disse højroste Stemmer om at gøre sig stærk og øvet for at kunne møde Fremtidens Eventualiteter, og man skynder sig i fuld Begejstring med at indmelde sig i en Skytteforening eller Gymnastikskole; man tager Part i en Sejlbaad eller man ror sig hver Søndag en Tur til Skoven; man drager ud under nordiske Toner, man afsynger Kæmpeviser, man mindes Thor eller Tyr eller en anden vældig Gud for Næverne, — og man er Kæmpe et Aarstid. Men saa begynder Embedsksammen at minde med varslende Røst, eller man faar mere Arbejde og større Løn paa det Handelskontor, hvor man tjener; og saa mindes man pludselig, at man er Student eller Kontorist med Udsigt til at blive Kandidat eller komme i egen Bedrift, og saa lægges Kæmpevisen paa Hylden, og saa ligger den daglige, borgerlige Virksomhed som en stor Fælled aaben for en; man begynder det alminde-